

Reisverslag werkbezoek Slimme, schone en veilige mobiliteit Parijs 16 t/m 18 maart 2022

Een goede bereikbaarheid, nu en in de toekomst, vraagt om bewust reisgedrag met schonere vervoermiddelen en de inzet van slimme systemen. Dat biedt ook kansen om de CO2-uitstoot door verkeer te verminderen en de verkeersveiligheid te verbeteren.

Om klaar te zijn voor een bereikbare toekomst, moeten vandaag keuzes worden gemaakt voor morgen en de nieuwe generaties. Keuzes die gebaseerd zijn op het provinciale beleid maar ook met het oog op de toekomst en ontwikkelingen in de landen om ons heen. Daarom heeft Jeroen Olthof, gedeputeerde mobiliteit en bereikbaarheid van de Provincie Noord-Holland samen met bestuurders en mobiliteitsexperts uit de Metropoolregio Amsterdam op 16 tot en met 18 maart een bezoek gebracht aan Parijs, de klimaathoofdstad van Europa.

Metropool Parijs

De metropool Parijs staat grotendeels voor dezelfde opgaven als de metropoolregio Amsterdam: een grote woningbouwopgave en het bieden van mobiliteitsoplossingen voor iedere inwoner en bezoeker. In Parijs zijn de afgelopen jaren spectaculaire ingrepen in de infrastructuur gedaan waarbij delen van straten geschikt zijn gemaakt voor de fiets. Parijs wil toonaangevend zijn in de wereld in het terugbrengen van uitstoot door voertuigen. De stad hanteert een zogenaamde 15-minuten regel waarbij alle voorzieningen binnen een straal van 15 minuten bereikbaar zijn voor de inwoners.

Logistieke hub

De delegatie heeft drie locaties in de stad bezocht. Tijdens het eerste bezoek aan Hotel Logistique werd er gekeken naar de lessen op het gebied van CO2 neutrale stadslogistiek in dé distributie hub in het noorden van Parijs. Met meer drukte en het aangekondigde dieselveto zoekt Parijs naar manieren om de stad bereikbaar te houden. De aanvoer van goederen en pakketten wordt op deze plek geconcentreerd waarna deze over de stad verspreid worden met uitstootvrije busjes. Zodoende wordt de belasting door grote vrachtwagens en de uitstoot verminderd. Deze logistieke hub is een schakel in een duurzamer systeem voor stadslogistiek dat tegelijkertijd woon- en werkfuncties biedt. Samen met een stadsboerderij, sportvoorzieningen en een datacenter waarvan de restwarmte gebruikt wordt om de omliggende huizen te verwarmen, is dit een concreet voorbeeld om vanuit het systeemdenken multifunctioneel om te gaan met voorzieningen in de stad.

Instituut Paris Region

Vervolgens bracht de delegatie een bezoek aan het instituut Paris Region. Hier werd informatie gedeeld over het verzamelen van data om reizigersgedrag op een verantwoorde manier te voorspellen en te spreiden over de metropoolregio Parijs. Zo wordt er op belangrijke overstap- en knooppunten gewerkt aan multimodaliteit over hoe verschillende vervoersmiddelen effectief met elkaar afgewisseld kunnen worden om de doorstroom in de stad te bevorderen. Hubs en deelmobiliteit spelen in deze visie een belangrijke rol.

Mobiliteitsbeurs Autonomy

Op de mobiliteitsbeurs Autonomy werden diverse micro-deelmobiliteit oplossingen getoond en gecombineerd met autonome vervoersmiddelen zoals zelfrijdende busjes, snelle bakfietsen en hightech stepjes. Opvallend op de beurs en in de straten van Parijs was dat de stad druk bezig is om de 'Capital du Velo' (de nieuwe hoofdfietsstad) te worden. Zo sjeesden er snelle fietsen door de straten en werd er een breed scala van e-bikes gepresenteerd op de beurs.

Op de beurs waren ook enkele Nederlandse ondernemers aanwezig die meedenken en meewerken aan oplossingen in Parijs om fietsen en deelfietsoplossingen in Parijs aan de man te brengen en zelfs een compleet multimodaal mobiliteitsconcept te realiseren. Op de beurs ook veel aanbieders van geautomatiseerde voertuigen, dus zelfrijdende auto's en bussen. Ze boden een inkijk in hoe veiligheid van deze voertuigen gewaarborgd kan worden door van een afstand mee te kijken en bijvoorbeeld in te grijpen als de voertuigen worden gehinderd. Zo kunnen van afstand tientallen zelfrijdende busjes worden gemonitord door slechts één persoon.

Dit zijn innovaties die het waard zijn om verder te verkennen. Via bestaande apps zoals games en weerapps wordt (met toestemming) data verzameld over waar burgers wandelen, fietsen, autorijden of het OV gebruiken. Met deze kennis kunnen tijdelijke, maar ook structurele maatregelen genomen worden, bijvoorbeeld een gerichter onderhoud van de infrastructuur. Op de test track kon de delegatie vervolgens kennis maken met allerlei vormen van deel- en micromobiliteit, zoals elektrische scooters, fietsen en stepjes. Diverse gesprekken op de beurs gingen over de vraag of je wel of niet free floating (het op elke plek achterlaten van je deelvoertuig) moet toestaan. Het blijkt een vraag die overal in Europa actueel is.

Atelier Néerlandais

Het Atelier Néerlandais is een creatieve hub die onderdeel uitmaakt van de Nederlandse Ambassade in Parijs. Hier worden workshops en tentoonstellingen gehouden en worden delegaties uit allerlei landen ontvangen. In de avond werd de delegatie hier ontvangen en werden er door 3 bedrijven pitches gegeven. ViaNova, Total en Transdev spraken over de uitdagingen van het delen van data, de stroomvoorziening van alle elektrische voertuigen en gaven een visie op het totale vervoersysteem. Allen voorspelden dat het mobiliteitssysteem danig zou veranderen als gevolg van technologische innovaties, maatschappelijke druk om de kwaliteit van leven te verbeteren en de veranderingen in de wereld met stijgende prijzen als gevolg. Alle drie de bedrijven gaven aan dat de (provinciale) overheid hierin een leidende rol moet spelen, onder andere door meer investeringen in openbaar vervoer, deelmobiliteit en laadinfrastructuur.

Polis

Op vrijdag bezochten de gedeputeerde en wethouder Ruijgrok (wethouder mobiliteit van de gemeente Haarlemmermeer en portefeuillehouder mobiliteit in het Dagelijks Bestuur van de Vervoerregio Amsterdam) de politieke werkgroep van POLIS.

[POLIS](#) is het toonaangevende netwerk van Europese steden en regio's die zich inzetten voor innovaties in mobiliteit.

De werkgroep bestaat uit politieke leiders op hoog niveau die verantwoordelijk zijn voor mobiliteit in belangrijke Europese steden en regio's. De bijeenkomst ging over de uitdagingen en oplossingen om mobiliteit slim en duurzaam te maken. In de stedelijke regio's is meer ruimte nodig om de bevolkingsgroei op te vangen. Daarnaast is congestie kostbaar voor lokale bedrijven, blijft verkeersveiligheid een kritieke zorg en zorgt de uitstoot voor gezondheidsproblemen.

Vanuit 25 grote steden en regio's waren politieke vertegenwoordigers aanwezig (locoburgemeesters, regionale ministers en staatssecretarissen voor mobiliteit). Ze waren het erover eens dat er een mobiliteitstransitie moet plaatsvinden waarbij "een stedelijk mobiliteitsecosysteem wordt gecreëerd dat voor iedereen werkt en niemand achterlaat."

Parijs toonde aan hoe het creëren van fietspaden en toegang tot deelfietsen heeft geleid tot aanzienlijke afnames van ongevallen, uitstoot en congestie in de stad. Barcelona presenteerde de 'superblocks' waarbij autoverkeer alleen op hoofdcorridors in de stad wordt toegelaten. De ruimte die vrij is gekomen wordt gebruikt voor recreatie en speelplaatsen voor kinderen, tot grote tevredenheid van de meerderheid van de inwoners van de stad. In Brussel wordt een restrictiever parkeerbeleid gehanteerd en komen parkeerplekken vrij voor recreatie en horeca. Londen hanteert al langer een restrictief beleid en koppelt dit aan prijsbeleid ('congestion charge'). Binnenkort wordt de 'lage emissiezone' een 'ultra-lage-emissiezone' om de luchtkwaliteit in de stad te verbeteren.

De stad Leuven (de innovatiehoofdstad van 2020) betreft bij dergelijke ingrepen heel nadrukkelijk ook de inwoners en de mensen waarvoor mobiliteit minde toegankelijk is. Dit heeft geleid tot talloze grote en kleine aanpassingen in de infrastructuur. De regio Baden Württemberg (11 mln. inwoners) is op een missie om de hele regio CO2-neutraal te maken. Onder andere door elektrificering van het wagenpark maar ook een uitgekiend aanbod van openbaar vervoer en deelfietsen waardoor één op de drie autoritten vervangen kan worden.

Tussen alle steden en regio's zijn (ondanks soms grote verschillen in bevolkingsomvang, modale mixen en financieringsstructuren) overeenkomsten als het gaat over de doelstellingen zoals het verbeteren van de leefkwaliteit, het reduceren van ongevallen, het bijdragen aan een beter klimaat en ervoor zorgen dat alle inwoners mobiel kunnen zijn.

De meeste steden en regio's constateerden dat het draagvlak voor dergelijke ingrepen enorm is gegroeid tijdens COVID.

De Europese Commissie presenteerde maatregelen die ze nemen om steden en regio's te helpen om de leefbaarheid te vergroten, zoals Urban Nodes, het Fit for 55-pakket, regelgeving voor alternatieve brandstofinfrastructuur, herzieningen van de richtlijnen voor Intelligent Transport Services (ITS) en de missie klimaat neutrale steden. Desgevraagd bevestigde de commissie dat het Regionaal Mobiliteitsplan gezien kan worden als een 'strategisch mobiliteitsplan (ofwel 'SUMP') hetgeen de toegang tot Europese subsidies voor mobiliteitsplannen vereenvoudigt.